

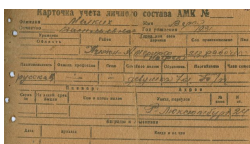
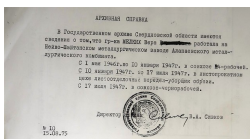
Novinář Vladimír Bystrov, jehož otec byl v gulagu vězněn, viděl slabinu příběhu Sosnarové v tom, že jej mohla potvrdit jen její sestra. A navíc se nikdy nezmiňovala o odsouzení.

Přesto byla Sosnarová považována za oběť byrokratického systému, na její stranu se postavila řada známých osobností a lidé jí prý posílali peníze.

To, co ještě v roce 2009 mohlo vypadat jako jedovaté sliny pomluv, se historikovi Hradilkovi povedlo dohledat v ruských archivech a věrohodně doložit. Podle čtyř úředních dokumentů ze Sovětského svazu byla Sosnarová celou dobu vedena jako civilní zaměstnankyně (viz box). Nebyla tak vězeňkyní gulagu na Sibiři, nýbrž dělnicí na Uralu ([celou studii Adama Hradilka o Věře Sosnarové najdete zde](#)).

Řeknu vše, co jsem nesměla, slibuje Sosnarová

Naopak dokumenty o věznění – rozsudek, karta vězně, propustka z tábora či doklady o rehabilitaci – neexistují. Navíc hrůzy, jež Sosnarová emotivně líčí, tedy zmíněné masové upalování vězňů či trávení jedem, nikým jiným popsány nebyly. Sosnarová však na tom, že strávila dlouhá léta v gulagu, trvá. Otázky si ale klást nenechá.

8 fotografií

„Půjdu do televize a řeknu všechno, co jsem dřív nesměla a nechtěla. Vyložím na zlatém podnose, jak to bylo. Půjde to na internet a dozví se to celá republika. Ať si lidi sami přeberou, co je pravda. Teď to vyprávět nebudu,“ reagovala pro MF DNES bojovně s tím, že se jen tak nedá.

Pro Deník N, který s Hradilkovou studii přišel jako první, řekla, že jí m dohledané důkazy jsou zfalšované.

A co myslí tím, že mluvit dřív nesměla? Ředitel jedné z továren prý jí i setře zajistil cestu do kolchozu v Novém Šaldorfu u Znojma, kde musely výměnou za odjezd z Ruska deset let pracovat. A zavázaly se smlouvou, že o tom, co v Rusku zažily, nikdy nepromluví.

Faktem je, že ani život „běžného dělníka“ v SSSR nebyl žádný med. A mnozí nerozlišují internační tábor, kde podle historiků Sosnarová nejspíš pobývala, od pracovního tábora či gulagu. Problém je, že se

besedy Sosnarové prezentují jako „skutečný příběh ženy, která přežila gulag“. Tak ostatně zní i anotace knihy Krvavé jahody, jež na motivy jejích zážitků vznikla.

Cena od hejtmana jí zůstane

Sosnarovou navíc loni poslanci navrhli na medaili Za hrdinství a získala i Cenu hejtmana Jihomoravského kraje na podnět zastupitele Jana Grolicha (KDU-ČSL). „I přes články pana Hradilka nemám důvod význam a poslání jejího životního příběhu znevažovat,“ reagoval nyní.

Sovětský život Sosnarové podle bádání historika

- **Od roku 1946** pracovala v NějvoŠajtanském metalurgickém závodě.
- **Následující rok** přešla do školy při strojírenském závodě Sojuzazbest, později tam nastoupila jako úpravářka.
- **V roce 1952** se stala námezdní silou ve čtvrtém oddílu Nižně-Tagilského metalurgického závodu.
- **Od roku 1961** zde pracovala jako dělnice pro přípravu směsí na výrobu radiátorů.
- **V září 1964** se sestrou Emilií a jejím synem opustili Nižnij Tagil.

Tábory gulagu prošlo v letech 1930 až 1960 přes deset tisíc Čechoslováků, hlavně uprchlíků před nacismem. Nejdéle vězněným (16 let) byl advokát z Ostravy Karel Goliath. Adam Hradilek ví o posledních třech žijících pamětnících gulagu: jeden žije v Trutnově, druhý v Havířově a třetí v České Třebové.

A krajský úřad o odebrání ceny neuvažuje. „Jde o tvrzení proti tvrzení, těžko odhadovat, kde je pravda. Tu zná jen jediný člověk, a tím je paní Sosnarová,“ sdělil mluvčí hejtmanství Jiří Klement.

Většina těch, co dříve zorganizovali besedu se Sosnarovou, má ale jasno. „V případě tak výrazných pochyb o jejím příběhu bych ji znovu nepozval,“ uvedl například starosta brněnské Bystrce Tomáš Kratochvíl (ČSSD).

Podobný postoj má i František Černín, jenž debatu pořádal pro Biskupství brněnské. Podle něj si některé věci prožila v jiném kontextu. „Jsem velmi opatrný, abych ji odsuzoval. Na druhou stranu

mě i baví, že všechny – včetně mě – utáhla na vařené nudli.
Společnost jí toho moc nedala, takže se jí snažím pochopit a přijde
mi to jistým způsobem hodně vtipné.“

Autor: Markéta Dušková